

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ
ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

Формування кредитного портфеля банку в сучасних умовах

Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу, групи 472-2

денної форми навчання

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Квасняк Софія Леонідівна _____

Керівник: доцент кафедри фінансів і кредиту

Грубляк Оксана Михайлівна _____

*До захисту допущено на засіданні кафедри
протокол № ____ від ____ червня 2026 р.
Завідувач кафедри фінансів і кредиту
_____ доц. Харабара В.М.*

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ	6
1.1. Поняття та значення кредитного портфеля банку	6
1.2. Принципи формування кредитного портфеля банку та управління кредитними ризиками	10
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ АТ «ОЩАДБАНК»	16
2.1. Характеристика кредитної діяльності АТ «Ощадбанк».....	16
2.2. Структура і особливості формування кредитного портфеля Ощадбанку	22
2.3. Оцінка позичальників і управління кредитними ризиками в Ощадбанку ...	29
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ	35
3.1. Місце і роль кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у сучасній банківській системі України	35
3.2. Шляхи вдосконалення формування кредитного портфеля банку в сучасних умовах.....	39
ВИСНОВКИ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46

ВСТУП

У сучасних реаліях геополітичних викликів, воєнного стану та макроекономічної нестабільності банківська система України працює у вкрай ризикованому та нестабільному фінансовому середовищі. Особливого значення набувають питання побудови та ефективного управління кредитними портфелями, адже кредитування залишається основним джерелом доходу для банків і визначає рівень їхньої фінансової стабільності.

Сьогоднішні виклики для банківської сфери включають сильну волатильність валютних курсів, інфляційні процеси, зменшення платоспроможності клієнтів і зростання рівня кредитних ризиків. У таких умовах виникає потреба змінювати підходи до розробки кредитної політики, вдосконалювати системи управління ризиками та підвищувати стандарти оцінки кредитоспроможності позичальників. Це, своєю чергою, вимагає детального вивчення як теоретичних, так і практичних аспектів організації кредитного портфеля банків.

Тема формування кредитного портфеля та управління пов'язаними ризиками привертала увагу багатьох українських дослідників. Значну роботу проведено у сфері аналізу кредитної політики та її впливу на якість портфеля, а також у розробці механізмів підвищення ефективності банківської діяльності в умовах ризику та невизначеності. Окремий науковий інтерес становлять дослідження щодо мінімізації ризиків кредитування, систематизації факторів ризику та покращення методів управління кредитною заборгованістю. Однак, враховуючи стрімкі зміни у банківській сфері, нагальною є потреба кращого теоретичного осмислення і впровадження практичних підходів до створення стабільних та збалансованих кредитних портфелів.

Основною метою даної роботи є дослідження теоретичних засад формування кредитного портфеля банку, оцінка специфіки його структурування

в АТ «Ощадбанк», а також розробка пропозицій щодо вдосконалення управління кредитними ризиками в умовах сучасної економічної нестабільності.

У межах поставленої мети в роботі сформульовано такі завдання:

- дослідити економічну сутність і значення кредитного портфеля банку;
- з'ясувати принципи формування кредитного портфеля та механізми управління кредитними ризиками;
- провести аналіз кредитної діяльності Ощадбанку;
- вивчити структуру та динаміку кредитного портфеля банку;
- оцінити систему управління кредитними ризиками й підходи до оцінки позичальників;
- визначити роль банку в банківській системі України;
- розробити рекомендації щодо оптимізації процесу формування кредитного портфеля у сучасних умовах.

Об'єктом дослідження виступає кредитна діяльність банку, а предметом – теоретичні й практичні аспекти формування кредитного портфеля Ощадбанку та управління кредитними ризиками.

Джерелом інформаційної бази є наукові праці українських і зарубіжних дослідників у сфері банківської справи, кредитних операцій та ризик-менеджменту, нормативно-правові акти України, статистичні дані Національного банку України, фінансова звітність і аналітичні матеріали Ощадбанку.

Методи дослідження включають системний підхід, методи економічного й статистичного аналізу, горизонтальний і вертикальний аналіз, метод порівняння, узагальнення, а також графічне моделювання.

Структура роботи містить вступ, три розділи, заключні висновки та список використаних джерел. У першому розділі розглядається теоретична база формування кредитного портфеля банку. Другий розділ присвячений аналізу кредитного портфеля Ощадбанку та оцінці його кредитної діяльності. У третьому розділі окреслюються місце кредитного портфеля у банківській системі

України та пропонуються шляхи його вдосконалення в контексті сучасних економічних умов.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

1.1. Поняття та значення кредитного портфеля банку

У сучасних реаліях банки відіграють ключову роль у розвитку економіки, слугуючи основним механізмом перерозподілу грошових ресурсів між підприємствами та населенням. Одним із головних напрямів їх діяльності є кредитування, яке не тільки задовольняє фінансові потреби клієнтів, але й забезпечує значну частину прибутків банків. Водночас кредитні операції супроводжуються підвищенням ризиком, що вимагає постійного контролю за якістю виданих позик.

Під час реалізації кредитної політики банком створюється комплекс позик, які різняться за строками, обсягами та умовами надання. Сукупність усіх виданих банком кредитів формує його кредитний портфель – важливу складову активів. Цей портфель відображає масштаби кредитної діяльності банку, значно впливаючи на його фінансову стабільність і результати функціонування.

У наукових дослідженнях кредитний портфель банку трактується як один із основних показників його кредитної діяльності.

В. В. Коваленко деталізує стратегічні аспекти формування кредитного портфеля, розглядаючи як його ключовий інструмент забезпечення фінансової стійкості банку; науковець акцентує, що сучасна ресурсна політика вимагає від банку не просто збільшення обсягів кредитування, а оптимізації структури активів за термінами та галузями, щоб мінімізувати розриви ліквідності в умовах волатильного ринку [1].

Ф. Мішкін трактує кредитний портфель через теорію асиметричної інформації, акцентуючи увагу на тому, що його якість залежить від здатності банку подолати несприятливий відбір та моральний ризик; стверджує, що

ефективний портфель – це результат жорсткого кредитного моніторингу та диверсифікації, що дозволяє фінансовій установі залишатися стійкою під час економічних шоків [2].

Е. Сондерс визначає кредитний портфель як сукупність кредитних експозицій, що потребують лімітування та хеджування; наголошує, що суть портфеля виникає у взаємозв'язку між окремими позиціями, де кореляція дефолтів різних позичальників є головним чинником, який створює капітальну адекватність банку [3].

О. В. Дзюблюк характеризує кредитний портфель як складну систему кредитних відносин банку з клієнтами, що відображає ефективність трансформаційної функції фінансового посередника; акцентує, що в умовах воєнного стану та економічної нестабільності суть портфеля зміщується в бік забезпечення високої ліквідності та гнучкої реструктуризації боргів для збереження клієнтської бази [4].

Р. В. Славюк описує кредитний портфель як ключовий об'єкт управління банківськими ризиками, який акумулює в собі кредитні, відсоткові та валютні загрози; акцентує увагу на тому, що структура портфеля повинна бути гнучкою, а її формування має відбуватися з урахуванням стрес-тестування на випадок суттєвого зниження платоспроможності клієнтів [5].

Отже, кредитний портфель – це сукупність усіх банківських позик, що структуровані за певними параметрами відповідно до завдань визначеної банком кредитної політики. Саме така структурованість кредитних операцій зумовлює не лише їх облік, а й визначає роль кредитного портфеля у забезпеченні ефективного функціонування банківської установи.

Кредитний портфель має ключове значення для банку, оскільки формує основу доходної частини його активів. Процентні надходження від кредитів забезпечують значну частку прибутку, тому якість і структура кредитного портфеля безпосередньо впливають на фінансові результати та рентабельність діяльності банку.

Кредитний портфель також важливий для управління ризиками, оскільки об'єднує кредитний, процентний і частково валютний ризики. Неправильна структура або надмірна концентрація кредитів у певних галузях чи серед окремих позичальників може призвести до зростання проблемної заборгованості та втрати фінансової стійкості банку. Тому аналіз кредитного портфеля є необхідним інструментом контролю ризиків у кредитуванні.

Кредитний портфель також забезпечує ліквідність банку та його здатність виконувати зобов'язання перед вкладниками й контрагентами. Оптимальне співвідношення коротко- та довгострокових кредитів допомагає підтримувати платоспроможність і адаптуватися до змін макроекономічного середовища. Тому кредитний портфель є не лише джерелом доходів, а й інструментом фінансової стабільності банку.

Важливість кредитного портфеля для діяльності банківських установ підтверджується у працях вітчизняних і зарубіжних науковців.

О. В. Козьменко акцентує увагу на тому, що кредитний портфель змінює роль "фундаменту прибутковості", після чого саме кредитний портфель є головним джерелом операційних доходів банку; наголошує, що вплив портфеля на капіталізацію установ є визначальним: якісні активи банку нарощують власні кошти, тоді як накопичення проблемних кредитів вимиває капітал через створення додаткових резервів [6].

Т. С. Шемет деталізує роль кредитного портфеля як індикатора ринкової спеціалізації банку, позначаючи, що його структура визначає конкурентну позицію установи в банківській системі; авторка наголошує, що вплив портфеля проявляється у формуванні ділової репутації: стабільний та диверсифікований портфель забезпечує банку доступ до дешевшого фондування на міжбанківському ринку та довіру з боку інвесторів [7].

Б. Л. Луців розкриває кредитний портфель як головного об'єкта стрес-тестування банківської діяльності, вказуючи, що його чутливість до зміни відсоткових ставок та валютних курсів визначається рівнем виживання банку під час кризи; науковець підкреслює, що вплив портфеля на фінансовий результат є

критичним, після збитків за кредитними операціями є найпоширенішою причиною банкрутства фінансових установ у світовій практиці [8].

Г. Джоунс розглядає кредитний портфель як фундамент стратегічної гнучкості банку; стверджує, що кредитний портфель діє у забезпеченні фінансового маневру: можливість продажу частини портфеля банку дозволяє швидко вивільняти ліквідність для нових, більш прибуткових напрямків бізнесу, що прямо впливає на його адаптивність у цифровому світі [9].

Отже, кредитний портфель банку відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності та ефективності функціонування банківської установи. Він слугує інструментом для оцінки прибутковості банку, аналізу рівня ризиків і оцінювання надійності кредитної політики. Також кредитний портфель дозволяє визначити найбільш результативні напрями кредитування та виявити ті, що потребують підвищеної уваги й додаткового контролю. Це надає банку можливість вчасно коригувати стратегію та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Кредитний портфель банку накопичує в собі різні види ризиків – кредитний, процентний та частково валютний. Його структура та якість безпосередньо впливають на стабільність фінансової установи та здатність виконувати зобов'язання перед клієнтами та партнерами. Ефективне управління кредитним портфелем дозволяє зменшувати ризики, контролювати прострочену заборгованість і своєчасно приймати управлінські рішення щодо проблемних позик. Крім того, правильне формування портфеля допомагає планувати доходи банку, підтримувати ліквідність та забезпечувати прибутковість його діяльності.

М. Шорманн розглядає європейський кредитний портфель як складну систему, що акумулює в собі операційні та кредитні ризики одночасно; стверджує, що в умовах діджиталізації об'єктом управління стає не тільки фінансова звітність позичальника, а й «кібер-ризик» кредитних процесів, після збоїв в автоматизованих системах оцінки, можуть призвести до масового збільшення якості всього портфеля [10].

Л. О. Примостка деталізує кредитний портфель як об'єкт управління в межах стандартів МСФЗ 9, акцентуючи увагу на переході від моделі «понесених збитків» до моделі «очікуваних кредитних збитків»; підкреслює, що суть управління портфелем сьогодні відбувається у превентивному оцінюванні якості активів та тимчасовому формуванні резервів, що дозволяє мінімізувати вплив кредитного ризику на чистий прибуток банку [11].

Отже, кредитний портфель є основним об'єктом управління ризиками банку, оскільки акумулює ключові кредитні загрози. Його ефективне управління забезпечує фінансову стійкість банку та зниження ймовірності фінансових втрат.

Кредитний портфель банку становить центральну складову його кредитної діяльності. Він відображає обсяги та структуру наданих кредитів, а також рівень ризиків, які банк бере на себе. Аналіз цього портфеля дозволяє оцінювати ефективність кредитної стратегії, фінансову стійкість установи та її прибутковість. Грамотне формування й управління кредитним портфелем забезпечують банку стабільність, сприяють прогнозуванню доходів і зниженню ризиків. У той же час невдало структурований портфель може обернутися фінансовими втратами та послабленням платоспроможності. Таким чином, кредитний портфель виконує не лише функцію джерела прибутку, а й слугує важливим інструментом управління банком в умовах сучасної економіки.

1.2. Принципи формування кредитного портфеля банку та управління кредитними ризиками

Формування кредитного портфеля є одним із ключових етапів кредитної діяльності банку, оскільки від цього процесу залежить не лише рівень його прибутковості, а й масштаби прийнятих ризиків. Основою даного процесу є система принципів, які визначають порядок розподілу фінансових ресурсів, підходи до оцінювання позичальників та загальну стратегію кредитування.

До них належать диверсифікація, прибутковість, ліквідність, надійність, збалансованість та відповідність кредитній політиці банку. Дотримання цих

принципів дозволяє знизити ризики, підтримувати ліквідність, планувати доходи та забезпечувати стабільну й ефективну діяльність банку.

Кожен науковець у своїх дослідженнях по-різному підходить до визначення принципів формування кредитного портфеля, виокремлюючи окремі аспекти залежно від цілей кредитної політики банку та умов функціонування фінансової системи.

Дж. К. Халл аналізує принцип диверсифікації через математичну модель кореляції активів, стверджуючи, що справжня стійкість портфеля досягається не просто збільшення позик, а їхньою взаємозалежністю; підкреслює, що банк має формувати портфель із таких інструментів, які по-різному реагують на одну й ті самі макроекономічні чинники, що дозволяють стабілізувати загальну доходність активів [12].

П. Роуз трактує прибутковість кредитного портфеля як результат ефективного управління кредитним спредом, який різниться між доходом від позичок та витрат на виплату відсотків за депозитами; підкреслює, що принцип прибутковості вимагає від постійної банківської селекції позичальників, де пріоритет надається тим клієнтам, які забезпечують стабільний дохід при мінімальних витратах на адміністрування кредиту [13].

О. В. Васюренко розглядає принцип ліквідності як фундамент виживання банку, зазначаючи, що кредитний портфель має бути структурований за принципом «самоліквідності», де терміни повернення позичок автоматично забезпечує приплив коштів для виконання поточних зобов'язань; науковець наголошує, що порушення цього принципу перетворює кредитний портфель на «мертвий вантаж», який блокує роботу в усій установі [14].

Лоренс Дж. Гітман характеризує принцип надійності через якість процесу андеррейтингу, стверджуючи, що надійність портфеля закладається ще на етапі оцінки першої кредитної заявки; він акцентує, що вплив надійності на банк є критичним, оскільки стабільний портфель мінімізує витрати на юридичний супровід та стягнення боргів, що позитивно позначається на загальній рентабельності активів [15].

Т. С. Раєвська деталізує принцип збалансованості вимог як додаткового дотримання щодо доходності та капітальної адекватності; дослідниця підкреслює, що збалансований портфель – це такий набір активів, де високий ризик окремо від інноваційних стабільних кредитів компенсується та низьким рівнем дефолтів за консервативними позиціями, що дозволяє банку підтримувати оптимальний рівень стресостійкості [16].

Крістофер Ешбі трактує принцип відповідності через механізм «хеджування балансу», вказуючи, що формування портфеля має відбуватися у жорсткій відповідності до валюти та типу відсоткової ставки залучених ресурсів; він наголошує, що ігнорування цього результату до того, що навіть якісний кредитний портфель може стати збитковим через зміну валютного курсу або ринкової вартості грошей [18].

Г. М. Азаренкова обґрунтовує принциповість та збалансованість через впровадження системи раннього передування, де кожен кредит у портфелі проходить регулярний перегляд рейтингу; авторка акцентує, що вплив портфеля на банк залежить від здатності менеджменту вчасно виявляти «сигнали тривоги» у фінансовому стані позичальників, що дозволяє зберегти ліквідність та уникнути ланцюгової реакції дефолтів [19].

Отже, принципи формування кредитного портфеля являють собою набір ключових правил та вимог, які регулюють процес відбору, аналізу, класифікації та контролю банківських кредитів. Мета цих принципів – забезпечити оптимальний баланс між рівнем ризику та прибутковістю.

Дотримання цих принципів дає змогу банку ефективно керувати активами, мінімізувати негативні наслідки ризикових обставин і забезпечувати стабільність кредитної політики у довгостроковій перспективі.

Управління кредитними ризиками в процесі формування портфеля є невід’ємною частиною кредитної діяльності банку. Воно починається з ідентифікації ризиків, що дозволяє визначити потенційні загрози неповернення кредитів або зміни ринкових умов, які можуть вплинути на прибутковість банку.

Наступним етапом є оцінка ризиків, яка передбачає кількісну та якісну характеристику виявлених загроз, включаючи аналіз кредитоспроможності позичальників та якості забезпечення. Далі здійснюється мінімізація та контроль ризиків, що включає розробку заходів для зниження ймовірності збитків, наприклад, через диверсифікацію портфеля або коригування умов кредитування.

Завершальним етапом є моніторинг кредитного портфеля, який передбачає постійний аналіз стану кредитів, своєчасне виявлення проблемних позик та оперативне прийняття управлінських рішень для підтримки стабільності банку.

Саме дотримання цих принципів та системне управління ризиками становить основу сучасних наукових підходів до формування кредитного портфеля, про що свідчать численні дослідження вітчизняних та зарубіжних фінансистів.

Р. ДеЯнг трактує ідентифікацію ризиків через аналіз установ «кредитної культури», стверджуючи, що першочерговим об'єктом виявлення мають бути операційні недоліки в процесі схвалення позик; наголошує, що прихована загроза часто криється в суб'єктивізмі кредитних офіцерів, тому ідентифікація має включати регулярний аудит кредитних справ на предмет відхилення від встановлених стандартів ризик-апетиту [20].

А. В. Шпак деталізує процес ідентифікації ризиків кредитного портфеля як виявлення зони вразливості до макроекономічних шоків банку, зокрема зміни облікових ставок та валютних курсів; підкреслює, що в сучасних умовах ідентифікація ризиків неможлива без застосування сценарного аналізу, який дозволяє побачити, як зниження стану окремих галузей економіки відіб'ється на загальній ліквідності всього портфеля [21].

О. М. Діденко деталізує процес оцінки ризику кредитного портфеля через інструментарій стрес-тестування, наголошуючи на необхідності перевірки стійкості активів до екстремальних макроекономічних шоків; акцентує, що оцінка не повинна обмежуватися лише поточним станом позичальників, а має виникнути імовірність каскадних дефолтів у разі різкої зміни обмінного курсу або падіння ВВП [22].

Г. Т. Карчева деталізує процес контролю ризиків системи кредитного портфеля через функціонування внутрішнього аудиту та комплаєнсу, вказуючи на необхідності регулярної перевірки адекватності сформованих резервів; зазначає, що мінімізація втрат досягається за допомогою якісного супроводження кредитів на всіх етапах, що включає не лише контроль за цільовим використанням коштів, а й регулярну переоцінку ліквідності заставного майна [23].

В. В. Ревера аналізує мінімізацію ризиків кредитного портфеля крізь призму реструктуризації проблемної заборгованості, стверджуючи, що вчасна зміна умов кредитування є ефективним способом запобігання переходу позики в розряд безнадійної; наголошує, що контроль за портфелем повинен включати «раннє реагування» на фінансові труднощі клієнта, що дозволяє зберегти актив як працюючий та уникнути миттєвого списання капіталу [24].

А. Касумані трактує моніторинг кредитного портфеля через концепцію «динамічного перегляду», стверджуючи, що в цифрову епоху банк має відходити від щорічних перевірок до аналізу даних у реальному часі; наголошує, що об'єктом моніторингу мають бути не тільки минулі фінансові звіти, а й поведінка індикаторів клієнтів, які можуть ідентифікувати ознаки дефолту ще до виникнення першої прострочки [25].

С. В. Міщенко деталізує процес моніторингу кредитного портфеля як інструмент підтримки фінансової стійкості банку, акцентуючи увагу на важливості аналізу «міграційних ризиків» між різними категоріями активів; підкреслює, що моніторинг повинен виявляти накопичувальний ефект від дрібних змін у платоспроможності багатьох позичальників, що є критичною кількістю для коректного розрахунку резервів за стандартом МСФЗ 9 [26].

Отже, формування кредитного портфеля банку на основі принципів диверсифікації, прибутковості, ліквідності, надійності, збалансованості та відповідності кредитній політиці дозволяє ефективно організувати кредитну діяльність і забезпечити фінансову стійкість банківської установи.

Дотримання цих принципів сприяє оптимальному розподілу ресурсів, мінімізації ризиків, збалансуванню доходності та безпеки кредитних операцій. Паралельно системне управління кредитними ризиками, яке передбачає ідентифікацію, оцінку, контроль та моніторинг портфеля, дозволяє банку своєчасно реагувати на потенційні проблеми, знижувати рівень прострочених кредитів та підтримувати ліквідність.

Таким чином, обидва підходи – правильне формування портфеля та ефективне управління ризиками – взаємодоповнюють один одного і забезпечують стабільну, прибуткову та гнучку роботу банку. Цей комплексний підхід підтверджується численними дослідженнями вітчизняних та зарубіжних фінансистів, які визначають принципи формування і методи управління ризиками як основні складові ефективного кредитного портфеля.

РОЗДІЛ 2

ФОРМУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ АТ «ОЩАДБАНК»

2.1. Характеристика кредитної діяльності АТ «Ощадбанк»

У період 2023–2025 років формування кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» відбувалося в умовах несприятливого та нестабільного макроекономічного середовища, що суттєво вплинуло на зміну тенденцій ключових показників. Зокрема, загальні активи банку зросли з 346,5 млрд грн у 2023 році до 512,3 млрд грн у 2025 році, однак збільшення обсягів кредитного портфеля відбувалося менш інтенсивними темпами. Це свідчить про зміщення акценту в структурі активів банку на користь менш ризикових фінансових інструментів.

Особливо варто відзначити різке зближення показників бруто і чистого кредитного портфеля у 2024 році, що спричинене значним зменшенням обсягів створених резервів. Така динаміка є наслідком перегляду підходів банку до оцінки кредитних ризиків і формування резервів, що відображає адаптацію стратегії банку до зовнішніх викликів.

Детальна динаміка основних показників кредитного портфеля представлена в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка основних показників кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у
2023-2025 рр.

Показники	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Абс. відхилення 2024/2023	Абс. відхилення 2025/2024
Загальні активи, тис грн	346 535 723	428 588 933	512294440	+82053 210	+83705 507
Кредитний портфель	89 109 019	111 082 518	128196525	+21973 499	+17114 007

(брутто), тис грн					
Чистий кредитний портфель, тис грн	88 720 959	110 602 654	127454232	+46187 690	+16851 578
Резерви, тис грн	388 060	479 864	742 293	+91804	+262 429

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Аналіз динаміки ключових показників свідчить про стабільне розширення масштабів діяльності банку упродовж усього досліджуваного періоду. Загальні активи демонструють стійку тенденцію до зростання: у 2024 році їх обсяг збільшився на 23,7%, а в 2025 році – ще на 19,5%. Такі результати свідчать про активне нарощування ресурсної бази банку, що створює сприятливі умови для подальшого розширення кредитних операцій.

Брутто-кредитний портфель також показує позитивну динаміку, водночас темпи його приросту поступово сповільнюються. У 2024 році приріст становив майже 22 млрд грн, тоді як у 2025 році цей показник зменшився до 17,1 млрд грн. Це свідчить про зміщення акценту банку на більш обережну кредитну політику, орієнтовану не лише на кількісне збільшення, а й на поліпшення якості кредитного портфеля.

Варто відзначити особливості динаміки чистого кредитного портфеля. У 2024 році цей показник зріс на 46,7 млрд грн, що обумовлено не лише зростанням обсягів кредитування, а й специфікою формування резервів у попередньому періоді. У 2025 році темпи зростання чистого кредитного портфеля знизилися до більш збалансованого рівня (+16,8 млрд грн), що є ознакою поступового вирівнювання пропорцій між брутто- та чистими показниками.

Особливої уваги заслуговує динаміка резервів. Помірне зростання протягом 2024 року змінюється суттєвим стрибком у 2025-му. Така тенденція може вказувати на перегляд банком методів оцінювання кредитних ризиків, що, своєю чергою, може бути пов'язано з погіршенням макроекономічної ситуації або наростанням ризиків у кредитному портфелі.

Таким чином, вже на початковому етапі аналізу можна зробити висновок, що розвиток кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» характеризується стабільним зростанням обсягів, водночас спостерігається прогресивне вдосконалення управління ризиками, що забезпечує підвищення загальної якості активів банку.

Рис. 2.1. Динаміка бруutto та чистого кредитного портфеля АТ «Ощадбанк», тис. грн

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Графічне відображення змін у кредитному портфелі дає можливість наочніше оцінити співвідношення між валовими та чистими показниками. Протягом всього аналізованого періоду спостерігається незначний розрив між цими величинами, що є доволі незвичайним для банків із значною часткою проблемної заборгованості.

Подібна картина може свідчити про доволі високу якість кредитного портфеля, оскільки невеликий обсяг резервів вказує на низький рівень кредитів, що вимагають суттєвого покриття. Однак варто враховувати можливість того, що в попередні роки банк застосовував менш обережну політику щодо формування резервів, що частково пояснює стрімке збільшення їх обсягу в 2025 році.

Крім того, важливо зазначити, що скорочення різниці між валовим і чистим портфелем тимчасово покращує показники прибутковості банку. Однак

це може створювати потенційні ризики у випадку погіршення якості кредитного портфеля в майбутньому.

Таблиця 2.2

Темпи зростання основних показників кредитного портфеля АТ

«Ощадбанк» у 2023–2025 рр., %

Показники	2024/2023	2025/2024
Загальні активи	123,7	119,5
Кредитний портфель(брутто)	124,7	115,4
Чистий кредитний портфель	173,0	115,2
Резерви	123,5	154,7

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Аналіз темпів зростання дозволяє оцінити не тільки напрямок, а й інтенсивність змін. Загальний обсяг активів демонструє відносно стабільну динаміку, хоча в 2025 році спостерігається уповільнення темпів їх приросту. Це свідчить про наближення банку до певного рівня насичення та перехід на більш стабільну стадію розвитку.

Кредитний портфель показує схожу тенденцію: темпи його зростання сповільнюються, що відповідає більш обережному підходу до кредитування. Така стратегія є виправданою в умовах підвищеної невизначеності, оскільки дозволяє зменшити потенційні ризики втрат.

Чистий кредитний портфель рухається синхронно з валовим, що свідчить про стабільність структури портфеля. Відсутність значних розбіжностей між цими показниками підкреслює, що якість кредитного портфеля залишається відносно незмінною у короткостроковій перспективі.

Особливою увагою вирізняється динаміка резервів: їхній приріст у 2025 році значно перевищує інші показники. Це може сигналізувати як про накопичення кредитних ризиків, так і про перехід банку до обережнішої політики резервування, що є позитивною ознакою з точки зору довгострокової надійності.

Отже, аналіз темпів зростання підтверджує, що розвиток кредитного портфеля супроводжується поступовим посиленням контролю за ризиками, що є важливим кроком до забезпечення фінансової стійкості.

Таблиця 2.3

Структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за категоріями позичальників, %

Показники	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Юридичні особи	92,2	90,5	88,1
Фізичні особи	7,8	9,5	11,9

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Структурний аналіз кредитного портфеля демонструє поступові зміни пріоритетів банку у сфері кредитування. Зокрема, помітне скорочення частки корпоративного сегмента — з 92,2% у 2023 році до 88,1% у 2025 році, тоді як кредитування фізичних осіб збільшилося з 7,8% до 11,9%. Це свідчить про прагнення банку до розширення та диверсифікації кредитного портфеля.

Таким чином, загальна картина вказує на поступову трансформацію кредитного портфеля банку: попри збереження значної частки корпоративного сегмента, роль роздрібних кредитів поступово посилюється. Така диверсифікація сприяє підвищенню стійкості фінансової структури в цілому.

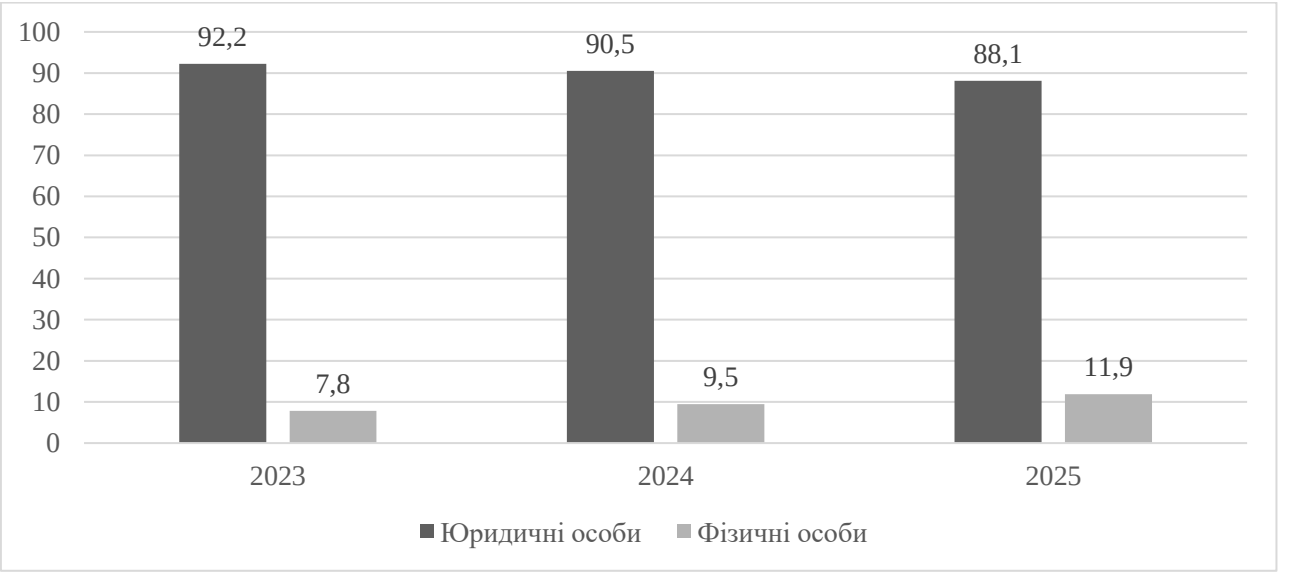

Рис. 2.2. Структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк», %

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Графічний аналіз структури кредитного портфеля свідчить про поступове перенаправлення кредитних ресурсів на користь фізичних осіб. Ця тенденція є притаманною банкам, які орієнтовані на підвищення гнучкості та стабільності своєї кредитної політики.

Таблиця 2.4

Динаміка ключових коефіцієнтів кредитного портфеля, %

Показники	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Частка кредитів у активах	25,7	25,9	25,0
Рівень резервування	0,44	0,43	0,58
Рівень проблемних кредитів	17,6	11,8	11,3

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Детальніший аналіз із застосуванням коефіцієнтів дає змогу ґрунтовніше оцінити стан та якість кредитного портфеля. Частка кредитів у загальній структурі активів залишається стабільною, що підтверджує збалансований підхід банку до управління своїми активами.

У 2023–2024 роках рівень резервування був відносно невисоким, однак зростання цього показника в 2025 році свідчить про перехід до більш консервативної політики в управлінні кредитними ризиками.

Окрему увагу варто приділити показнику проблемних кредитів (NPL), який демонструє тенденцію до зниження. Це є позитивним сигналом, адже вказує на покращення структури кредитного портфеля та ефективність роботи банку з управління проблемною заборгованістю.

У період 2023–2025 років кредитний портфель АТ «Ощадбанк» демонструє стабільну динаміку зростання, поступову трансформацію структури та покращення якісних характеристик. Установа рухається в напрямку більш збалансованої моделі розвитку, яка поєднує розширення обсягів кредитування з удосконаленням управління ризиками.

Серед основних тенденцій виділяються сповільнення темпів зростання, збільшення частки роздрібного кредитування та посилення політики створення

резервів. Сукупна дія цих факторів формує більш стійкий і диверсифікований підхід до кредитної діяльності банку.

2.2. Структура і особливості формування кредитного портфеля Ощадбанку

Поглиблений аналіз кредитного портфеля спрямований на вивчення його структурних характеристик, що дає можливість оцінити напрями використання кредитних ресурсів, рівень диверсифікації та ключові аспекти формування кредитної політики банку. На відміну від попереднього підходу, де основний акцент робився на зміні показників у часі, цей розділ зосереджується на внутрішній структурі портфеля та його якісних характеристиках.

Таблиця 2.5

Галузева структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у 2025 році

Галузь	2025, тис грн	Частка, %
Фізичні особи	31 247 459	21,09
Енергетика	20 994 325	14,17
Сільське господарство	20 134 343	13,59
Нафтогазова та хімічна промисловість	18 070 687	12,20
Торгівля	14 563 097	9,83
Машинобудування	9 039 768	6,10
Інші галузі	34 098 933	23,02
Всього	148 148 612	100

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Аналіз галузевої структури кредитного портфеля за період 2023–2025 років демонструє поступову зміну пріоритетів банку у сфері кредитування.

У 2023 році значна частина кредитів була зосереджена в традиційних секторах економіки, таких як енергетика та аграрний сектор. Водночас помітну частку займало кредитування фізичних осіб, що свідчить про активний розвиток роздрібного сегмента вже на цьому етапі.

Протягом 2024 року структуру портфеля почали характеризувати поступові зміни. Зросла частка кредитів у нафтогазовій та хімічній галузях, а також збільшилась активність у сфері кредитування населення. Це свідчить про прагнення банку до диверсифікації ризиків і розширення напрямів своєї діяльності.

У 2025 році ці зміни набули більш стійкого характеру. Кредитний портфель банку став збалансованішим, із помітною роллю роздрібного сегмента. При цьому зберігається значна частка кредитів у стратегічно важливих галузях, що дозволяє банку поєднувати стабільність корпоративного кредитування із зростаючою дохідністю роздрібного напрямку.

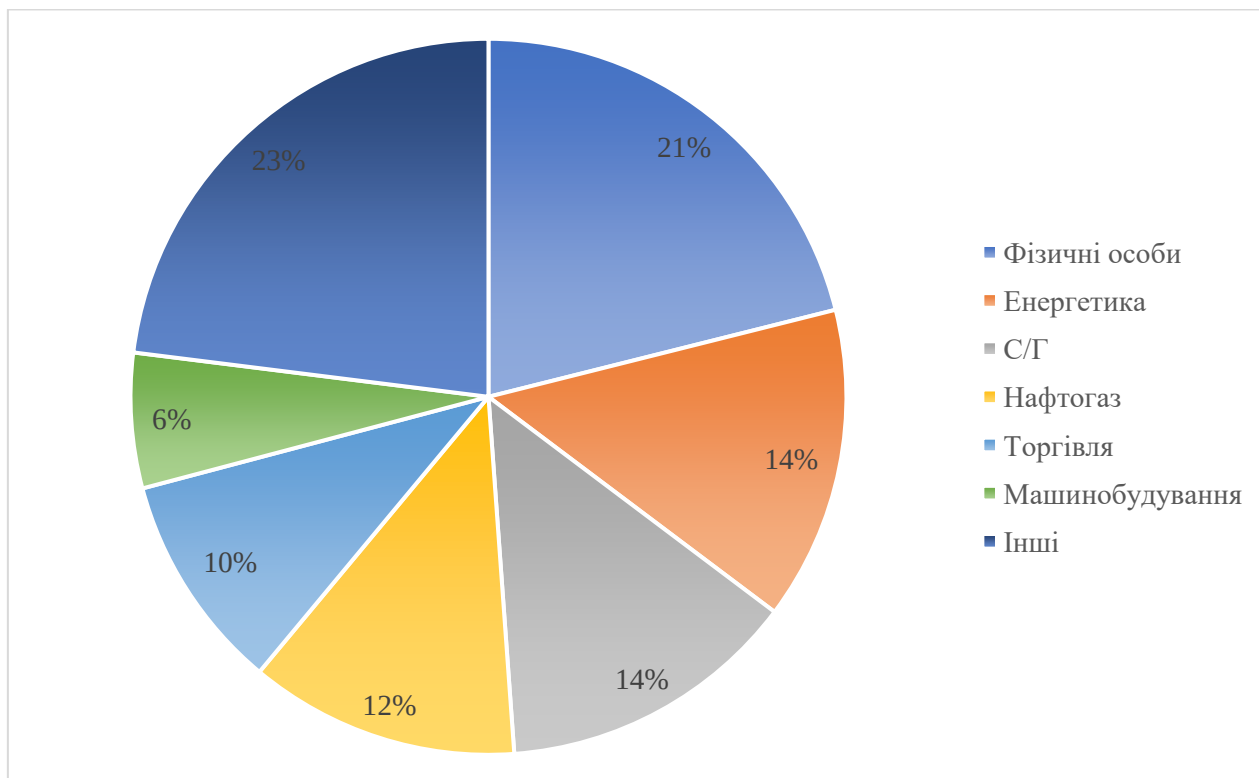

Рис. 2.3. Структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за галузями у 2025 році, %

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Наступним кроком у процесі аналізу є вивчення строкової структури кредитного портфеля, що надає можливість визначити горизонти кредитування та оцінити рівень ліквідності банку. Ця структура відіграє ключову роль у

забезпеченні стабільності грошових потоків, а також у формуванні спроможності банку ефективно управляти ризиками, пов'язаними з ліквідністю.

Структура кредитного портфеля за строками зберігала стабільне домінування середньострокового кредитування протягом усього розглянутого періоду.

Таблиця 2.6

Строкова структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у 2023 – 2025
рр., тис грн

Строк	2023 рік	2024 рік	2025 рік
До 1 року	21 282 789	22 844 471	27 435 038
1-5 років	58 215 239	76 565 581	84 621 360
Понад 5 років	9 610 991	11 672 948	16 139 127
Разом	89 109 019	110 602 654	127 454 232

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

У 2023 році найбільшу частку займали кредити терміном від одного до п'яти років, що відображало пріоритет банку у підтримці стабільних корпоративних клієнтів. Короткострокові позики забезпечували операційну ліквідність, тоді як довгострокові виконували вторинну, доповнювальну функцію.

У 2024 році відзначалося загальне зростання обсягів кредитів у всіх строкових категоріях, особливо середньострокових, що вказувало на активізацію кредитної діяльності банку.

До 2025 року роль довгострокового кредитування значно посилилася, що стало важливим сигналом відновлення інвестиційної активності в економіці. Ця тенденція також показала готовність банку брати на себе довгострокові ризики за умови перспективи підвищеної прибутковості.

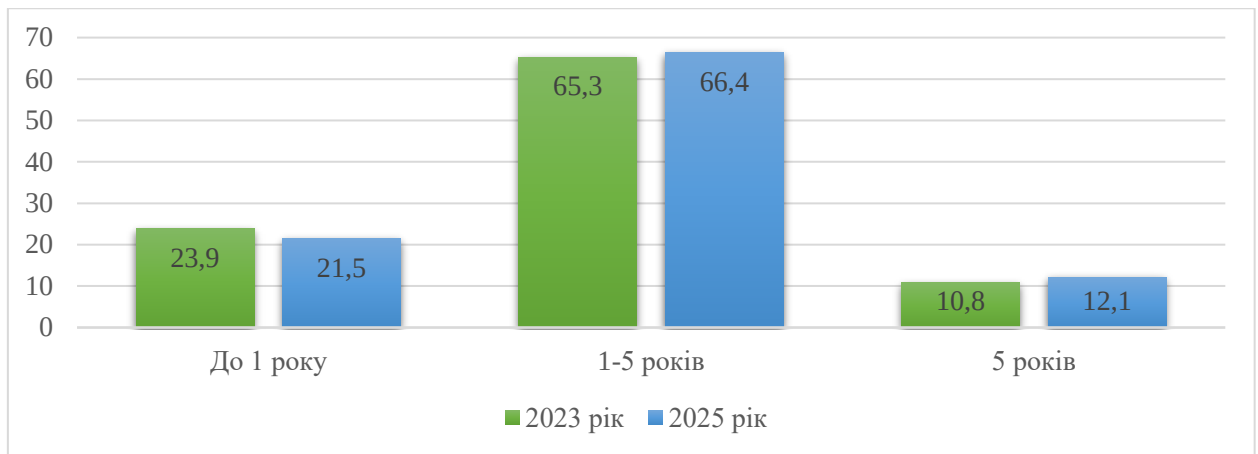

Рис. 2.4. Структура кредитного портфеля за строками у 2023 та 2025 роках, %

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Графічне відображення структури строків дозволяє наочно простежити зміну пропорцій між короткостроковими, середньостроковими та довгостроковими кредитами. Загальна тенденція свідчить про поступове збільшення частки кредитів із довшими строками, що вказує на зростання інвестиційної складової у портфелі.

Валютна структура кредитного портфеля виступає важливим аспектом аналізу діяльності банківської установи, оскільки вона прямо впливає як на рівень валютного ризику, так і на загальну фінансову стійкість банку. Особливо в умовах нестабільності валютних курсів та економічних коливань, диверсифікація кредитного портфеля за різними видами валют стає ефективним інструментом для зменшення залежності банку від зовнішніх впливів і підтримання його стабільності у довгостроковій перспективі.

Таблиця 2.7

Валютна структура кредитного ринку 2023 – 2025 рр., тис грн

Валюта	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Гривня	63 849 754	83 258 339	102 421 210
USD	19 976 913	21 329 182	16 456 947
EUR	5 282 352	6 494 997	9 318 368
Разом	89 109 019	111 082 518	128 196 525

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Аналіз валютної структури кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» за період 2023–2025 років свідчить про поступове збільшення значення гривневого кредитування в діяльності банку. Протягом цього часу обсяг кредитів у національній валюті зріс із 63,8 млрд грн у 2023 році до 102,4 млрд грн у 2025 році, що свідчить про активний розвиток сегмента кредитування у гривні. Паралельно частка кредитів у доларах США у 2025 році істотно зменшилася порівняно з попереднім роком, що вказує на зниження залежності банку від валютних коливань та зменшення впливу валютного ризику.

Кредити в євро демонстрували помірне зростання упродовж аналізованого періоду, проте їх частка в загальній структурі кредитного портфеля залишалася незначною. Це дало змогу банку зберігати певний рівень валютної диверсифікації без суттєвого збільшення ризиковості своєї кредитної діяльності.

У цілому валютна структура кредитного портфеля вирізняється домінуванням гривневих кредитів, що позитивно впливає на фінансову стійкість банку та сприяє зміцненню стабільності його кредитної діяльності в умовах мінливого валютного середовища.

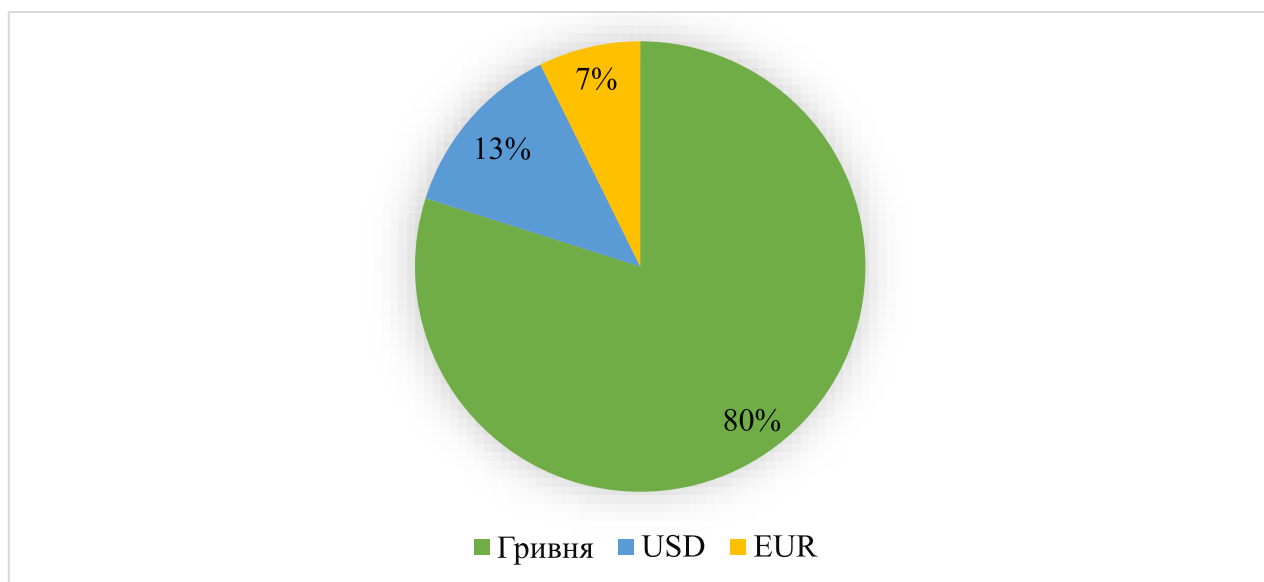

Рис. 2.5. Валютна структура кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у 2025 році, %

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Рис. 2.5 ілюструє переважання гривневих кредитів у складі кредитного портфеля банку. Така структура свідчить про зниження валютної залежності та підвищення стійкості кредитних операцій. Водночас зберігається помірний рівень валютної диверсифікації, що дає змогу банку утримувати оптимальний баланс між прибутковістю та ризиками.

Аналіз процентної дохідності кредитного портфеля відіграє ключову роль у процесі оцінки ефективності загальної кредитної політики банківської установи. Цей підхід надає можливість детально вивчити рівень прибутковості, який генерують різні валютні сегменти, що, своєю чергою, дає змогу приймати більш обґрунтовані управлінські рішення. Завдяки такому аналізу фінансові організації отримують цінний інструмент для оптимізації своєї діяльності, підвищення рентабельності активів та зміцнення позицій на ринку.

Таблиця 2.8

Дохідність кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» 2023 – 2025 рр., %

Валюта	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Гривня	16,24	15,72	16,99
USD	6,75	6,03	6,81
EUR	6,18	5,83	5,82

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Рівень прибутковості кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» значно варіюється залежно від валютних сегментів.

Гривневі кредити характеризуються найвищими процентними ставками, що зумовлено підвищеними ризиками та впливом інфляційних процесів у національній економіці. Натомість валютні кредити вирізняються нижчою дохідністю, але забезпечують більшу стабільність і допомагають мінімізувати валютні ризики.

Протягом 2023–2025 років спостерігається невелике коливання процентних ставок, яке є результатом адаптації банку до змін у монетарній політиці та ринкових умовах.

Аналіз процентних ставок дає змогу оцінити зміни дохідності кредитного портфеля протягом певного періоду. Зміна ставок відображає вплив як макроекономічних умов, так і особливостей внутрішньої кредитної політики банку.

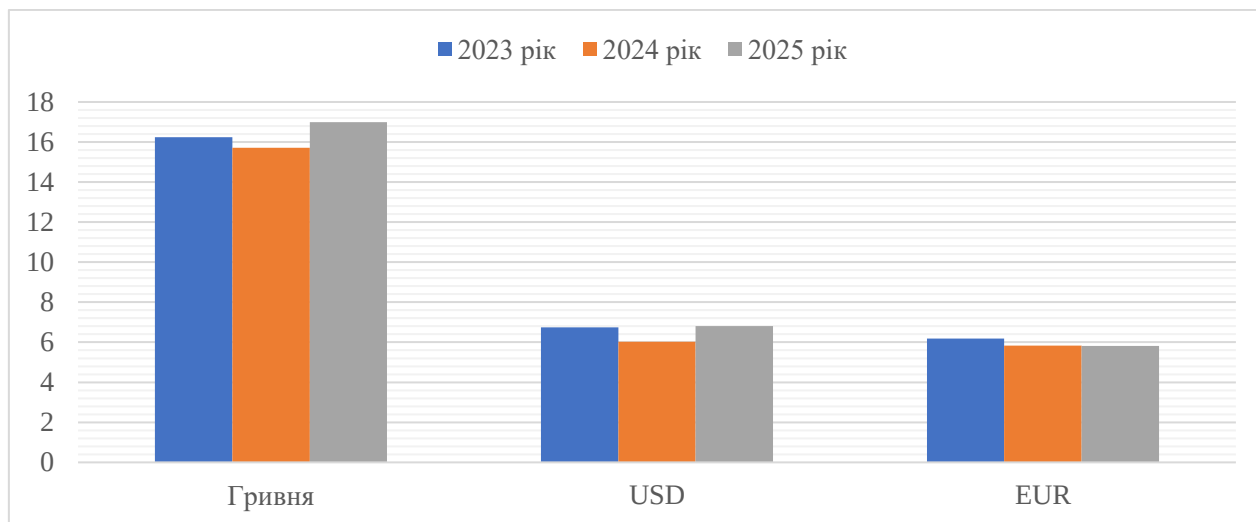

Рис. 2.6. Динаміка процентних ставок за кредитами АТ «Ощадбанк» у 2023–2025 рр., %

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Аналізуючи результати, можна зазначити, що в період 2023–2025 років кредитний портфель АТ «Ощадбанк» зазнає поступової трансформації, яка супроводжується зміною його структури та посиленням диверсифікації.

Серед основних змін спостерігається збільшення частки роздрібного кредитування, зростання ролі довгострокових кредитів та зниження залежності портфеля від валютних ризиків. Це свідчить про спрямованість банку на побудову більш урівноваженої та стійкої моделі кредитної діяльності.

Паралельно з цим банк продовжує активно працювати в стратегічно значущих секторах економіки, що дозволяє йому вдало поєднувати стабільність корпоративного сегмента з прибутковістю роздрібних послуг. Як результат, нинішній підхід до формування кредитного портфеля зосереджено на підвищенні його якості, мінімізації ризиків і зміцненні фінансової стійкості установи.

2.3. Оцінка позичальників і управління кредитними ризиками в Ощадбанку

Оцінювання позичальників і система управління кредитними ризиками є важливими складовими підтримки фінансової стійкості банку. Саме якість клієнтської бази впливає на рівень кредитного ризику, показники прибутковості операцій і здатність установи адаптуватися до макроекономічних змін. У цьому розділі аналізується структура позичальників, тенденції в динаміці проблемної заборгованості та ефективність застосованих механізмів управління ризиками.

Одним із ключових аспектів оцінювання якості кредитного портфеля є аналіз проблемної заборгованості, оскільки рівень NPL безпосередньо відображає ефективність кредитної політики банку та якість процесу оцінювання платоспроможності позичальників. Вивчення динаміки проблемних кредитів дає змогу визначити ступінь кредитного ризику, оцінити фінансову стійкість клієнтів і проаналізувати ефективність систем контролю за виконанням кредитних операцій.

Таблиця 2.9

Динаміка проблемної заборгованості (NPL) 2023 – 2025 рр., тис. грн.

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Юридичні особи	12 441 124	9 910 950	11 417 048
Фізичні особи	3 281 723	3 142 816	3 015 370

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

У корпоративному сегменті обсяг проблемної заборгованості (NPL) скоротився з 12,44 млрд грн у 2023 році до 9,91 млрд грн у 2024 році, що становить зменшення на 2,53 млрд грн або 20,3%. Це вказує на значне покращення якості кредитного портфеля.

Проте в 2025 році було зафіксовано зростання NPL до 11,42 млрд грн (+1,51 млрд грн або +15,2%), що свідчить про часткове погіршення платоспроможності деяких корпоративних позичальників.

У сегменті фізичних осіб відзначається стійке зменшення заборгованості: з 3,28 млрд грн у 2023 році до 3,02 млрд грн у 2025 році (-266 млн грн або -8,1%). Ця динаміка вказує на поступове підвищення якості роздрібного кредитного портфеля.

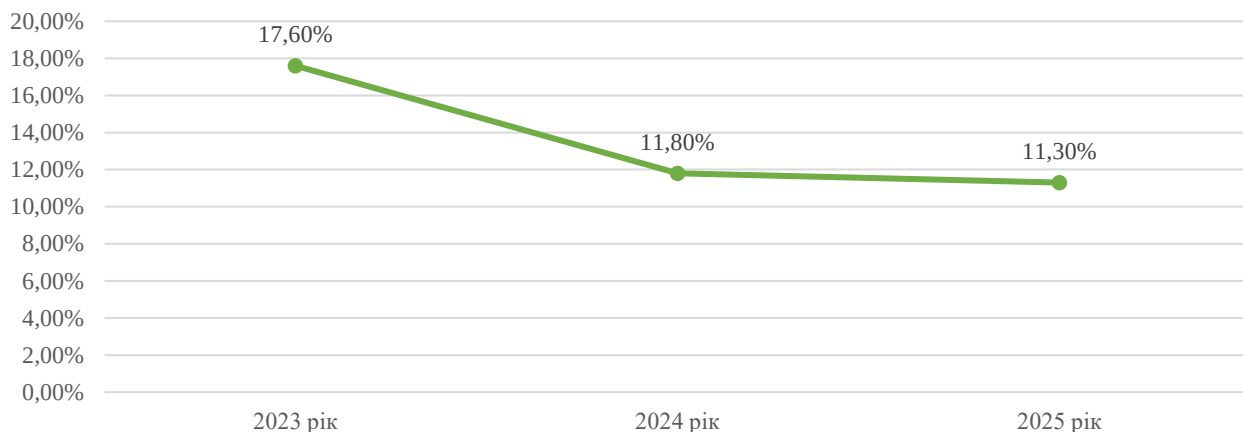

Рис. 2.8. Динаміка рівня проблемних кредитів (NPL) 2023-2025рр., %

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Рівень проблемних кредитів скоротився з 17,6% у 2023 році до 11,3% у 2025 році, що означає зниження на 6,3 відсоткового пункту протягом трьох років.

Найбільший прогрес був зафіксований у 2024 році, коли показник зменшився на значні 5,8 відсоткового пункту (з 17,6% до 11,8%), що свідчить про активну роботу над очищенням кредитного портфеля.

У 2025 році рівень утримується на позначці 11,3%, що демонструє досягнення стабільної та якісної структури кредитного портфеля.

Таблиця 2.10

Ключові показники кредитного ризику 2023-2025 рр., %

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Частка кредитів в активах	25,7	25,9	25,0
Рівень резервування	0,44	0,43	0,58
NPL	17,6	11,8	11,3

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Частка кредитів у структурі активів залишається стабільною на рівні 25,0–25,9%, що вказує на збереження збалансованого портфеля без надмірної залежності від кредитних ризиків.

У 2025 році рівень резервування зріс до 0,58% проти 0,43% у 2024 році (+0,15%), що підкреслює перехід до більш обережного та консервативного управління ризиками.

Зниження частки проблемних кредитів (NPL) з 17,6% до 11,3% (-6,3%) свідчить про значне покращення якості кредитного портфеля.

Таблиця 2.11

Валютний ризик кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» 2023-2025 рр., тис грн

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік
USD позиція	19 976 913	15 611 314	7 095 182
EUR позиція	5 282 352	1 188 262	842 374

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Валютна позиція банку демонструє виразну тенденцію до поступового скорочення валютної експозиції впродовж прогнозованого періоду з 2023 до 2025 року. Така динаміка свідчить про стратегічний підхід до перерозподілу активів та акцент на зниженні залежності від іноземних валют.

Позиція в американських доларах зазнала суттєвого скорочення: вартісний показник зменшився з 19,98 млрд грн у 2023 році до 7,10 млрд грн у 2025 році. Загальне зниження становило вражаючу суму -12,88 млрд грн, що відповідає падінню на 64,5%. Найпомітніше скорочення спостерігалось у 2024 році, коли відповідний показник зменшився на 4,37 млрд грн. У 2025 році ця тенденція лише зміцнилася, адже позиція додатково скоротилася ще на 8,52 млрд грн.

Аналогічна ситуація простежується й з позицією в євро. За той самий часовий проміжок ці активи знизилися з рівня 5,28 млрд грн до 0,84 млрд грн, що відповідає зменшенню на 4,44 млрд грн, або ж 84,1%. Це скорочення виглядає ще більш радикальним порівняно із ситуацією в доларах США.

Ці дані свідчать про стратегічне рішення банку поступово мінімізувати валютну експозицію та перейти до більш орієнтованої на гривню моделі кредитування. Такий підхід може бути спрямований на зменшення валютних ризиків і посилення стійкості фінансової установи в умовах економічної невизначеності.

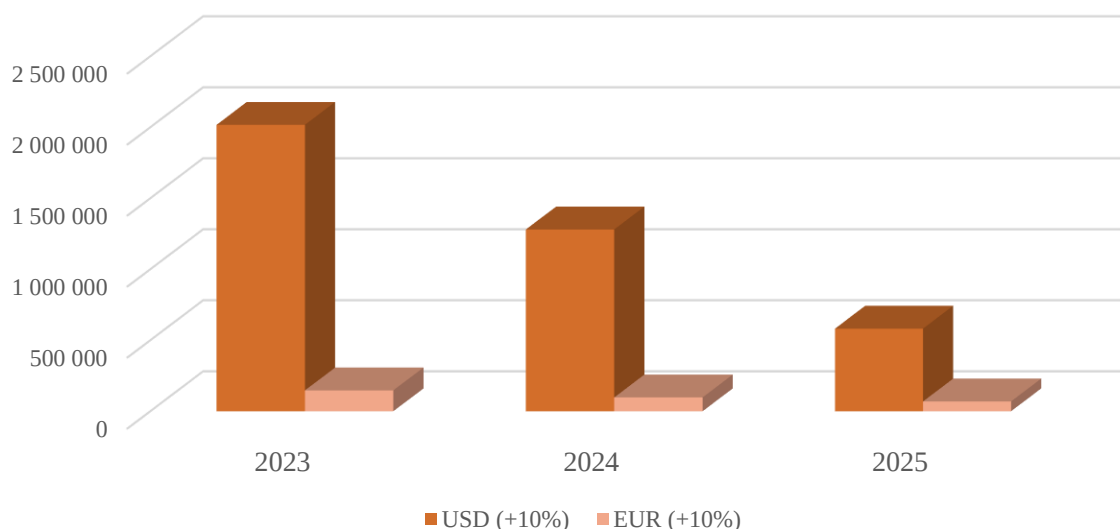

Рис. 2.9. Чутливість до валютного ризику

Джерело: складено автором на основі [27;28;29]

Чутливість банківської установи до валютного ризику зазнала суттєвого зниження у всіх ключових валютах, демонструючи тенденцію до стабілізації фінансових показників.

Зокрема, по операціях у доларах США цей показник зменшився з 2,02 мільярда гривень до 0,58 мільярда гривень, що становить значне скорочення на 71,1%. Для операцій у євро спостерігається схожа динаміка: зниження з 146,9 мільйона до 69,1 мільйона гривень, що відповідає падінню на 53,0%.

Найбільш помітне зменшення чутливості до валютного ризику відбулося в період 2023–2024 років. У цей час банк почав активно реалізовувати стратегію оптимізації своїх фінансових інструментів, що включала значне скорочення обсягів валютних активів і приведення валютної позиції у відповідність до вимог фінансово-економічної стабільності.

У період 2023–2025 років АТ «Ощадбанк» демонструє суттєве покращення якості свого кредитного портфеля. Рівень проблемних кредитів (NPL) зменшився з 17,6% до 11,3% (-6,3%), частка роздрібного кредитування зросла з 7,8% до 11,9% (+4,1%), а концентрація корпоративного сегмента скоротилася до 88,1% (-4,1%).

Валютний ризик також зазнав значного зниження: обсяг доларової позиції скоротився на 54,6%, а чутливість до валютних коливань зменшилася більш ніж удвічі. Отже, банк поступово формує більш збалансовану та диверсифіковану модель кредитування, одночасно посилюючи контроль за ризиками й стабілізуючи рівень проблемної заборгованості.

У другому розділі дипломної роботи проведено аналіз кредитної діяльності АТ «Ощадбанк» у період 2023–2025 років. У дослідженні розглянуто динаміку основних показників, структуру кредитного портфеля, якість позичальників та рівень кредитних ризиків. Результати показують загальні тенденції зростання, а також ефективність управління банком в умовах економічної нестабільності.

За три роки загальні активи банку збільшилися на 48%, досягнувши 512,3 млрд грн. Кредитний портфель (брутто) зріс на 39,1 млрд грн, хоча темпи приросту уповільнились, що свідчить про більш обережну кредитну політику. Частка кредитів у структурі загальних активів залишалася стабільною на рівні 25-25,9%, водночас резерви під кредитні збитки майже подвоїлись і склали 742,3 млн грн.

Відзначено диверсифікацію серед позичальників: частка кредитів юридичним особам знизилась із 92,2% до 88,1%, тоді як частка фізичних осіб виросла до 11,9%. Крім того, рівень проблемної заборгованості скоротився з 17,6% до 11,3%, що свідчить про покращення якості кредитного портфеля. У корпоративному сегменті спостерігаються коливання рівня заборгованості, тоді як у фізичних осіб відзначається її стале зниження.

Переважаюча частка кредитів у банку припадала на середньострокову перспективу (1-5 років) - понад 60%, тоді як обсяги довгострокових кредитів перевищили позначку 16 млрд грн у 2025 році. Галузева структура портфеля

залишається різноманітною: суттєву частку займають аграрний сектор, енергетика, промисловість і фізичні особи.

Валютні ризики банку значно скоротилися завдяки зменшенню доларових та єврових позицій на 64,5% і 84,1% відповідно. Це свідчить про переорієнтацію на кредитування у гривні та зменшення вразливості до валютних коливань. Також рівень резервування зріс до 0,58% у 2025 році, що вказує на консервативний підхід у питанні управління ризиками.

Таким чином, за аналізований період діяльність АТ «Ощадбанк» демонструє збалансований розвиток: збільшення обсягів кредитування супроводжується посиленням контролем ризиків, диверсифікацією позичальників і оптимізацією структури активів. У сукупності ці фактори сприяють підвищенню фінансової стабільності банку.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ

3.1. Місце і роль кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у сучасній банківській системі України

Кредитний портфель банківської системи відіграє фундаментальну роль у функціонуванні фінансового ринку України. Він є показником рівня кредитної підтримки економіки, ефективності фінансового посередництва та спроможності банківського сектора здійснювати перерозподіл фінансових ресурсів. Враховуючи це, важливо проаналізувати позицію окремих банків, таких як АТ «Ощадбанк», у загальній структурі кредитування.

АТ «Ощадбанк» вважається одним із ключових державних банків України, який забезпечує значну частку як корпоративних, так і роздрібних кредитів. При цьому він зберігає важливу стратегічну роль у підтримці економіки, особливо в умовах військових викликів та макроекономічних коливань. Для повноцінної оцінки його внеску важливо порівняти обсяг кредитного портфеля банку з показниками загального кредитування в межах усієї банківської системи країни.

Таблиця 3.1

Порівняння кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» із банківською системою України у 2023-2025 рр.

Показник	2023	2024	2025
Кредитний портфель АТ «Ощадбанк», тис. грн	89 109 019	111 082 518	128 196 525
Загальний кредитний портфель банківської системи, тис. грн	355 507 987	417 012 212	518 884 536
Частка АТ «Ощадбанк» у кредитуванні системи, %	25,07	26,63	24,71

Джерело: складено автором на основі [30]

Аналіз зібраних даних показує, що АТ «Ощадбанк» має вагому й стабільну роль у сфері кредитування банківської системи України. У 2023 році частка

банку в загальному кредитному портфелі становила приблизно 25,1%, що свідчить про те, що кожна четверта гривня виданих кредитів у системі була пов'язана з діяльністю Ощадбанку.

У 2024 році спостерігається зростання частки до 26,6%. Це зумовлено більш інтенсивним приростом кредитного портфеля банку у порівнянні зі середньою динамікою зростання по системі. Така тенденція вказує на укріплення позицій банку у фінансуванні економіки та активізацію його кредитної діяльності в умовах поступового відновлення економічних процесів.

У 2025 році частка банку дещо зменшилась до 24,7%. Проте це не свідчить про негативні зміни, а є наслідком прискорення темпів зростання кредитування в інших банках. У підсумку, це підтверджує, що Ощадбанк продовжує утримувати стабільну, хоча й конкурентну позицію на ринку кредитування.

Додатково важливо оцінити масштаб діяльності банку через співвідношення кредитного портфеля до загальних активів банківської системи, що дозволяє визначити рівень концентрації кредитних операцій.

Таблиця 3.2

Частка кредитного портфеля банківської системи у загальних активах
(2023-2025 рр.)

Показник	2023	2024	2025
Загальні активи банківської системи, тис. грн.	3 311 322 107	4 181 575 153	3 768 403 815
Частка кредитного портфеля системи у активах, %	10,73	9,97	13,77
Загальні активи АТ “Ощадбанк”, тис. грн.	346 535 723	428 588 933	512 294 440
Частка кредитного портфеля АТ “Ощадбанк” у активах, %	26,60	25,81	24,88

Джерело: складено автором на основі [27;28;29;30]

Динаміка ключових показників свідчить про значні зміни у структурі активів банківської системи України та кредитній діяльності банків у період 2023–2025 років. У 2023 році частка кредитного портфеля у загальних активах становила 10,73%, що відображає помірний рівень кредитної активності на фоні

військової нестабільності та підвищеного ризику функціонування сектору. Загальний обсяг активів банківської системи у цей період досяг 3 311,3 млрд грн, демонструючи масштабність ресурсної бази.

У 2024 році частка кредитного портфеля знизилася до 9,97%, що пояснюється збільшенням високоліквідних активів, вкладень у депозитні сертифікати НБУ та державні цінні папери, а також стриманішою кредитною політикою через високі військові та макроекономічні ризики. Водночас загальний обсяг активів продовжував зростати, досягнувши 4 181,6 млрд грн, що сигналізує про збільшення масштабів фінансових операцій і накопичення ресурсів у секторі.

Протягом 2025 року відбулося відновлення кредитної активності, про що свідчить зростання частки кредитного портфеля до 13,77%. Це свідчить про поступове повернення банків до активнішої ролі фінансових посередників та відновлення кредитування економіки. Загальний обсяг активів банківської системи при цьому склав 3 768,4 млрд грн.

Аналіз показників Ощадбанку вказує на високий рівень концентрації кредитних операцій порівняно із середнім показником по банківській системі. У 2023 році частка кредитного портфеля в активах цього банку становила 26,60%, перевищуючи середньосистемний показник майже у 2,5 рази. Це свідчить про активну орієнтацію банку на кредитування і підтримку клієнтів.

У наступні роки спостерігалось поступове зниження цієї частки — до 25,81% у 2024 році і до 24,88% у 2025 році, що може бути наслідком застосування більш консервативного підходу до управління активами, диверсифікації їхньої структури та збільшення частки менш ризикових складових балансу. Незважаючи на це, загальний обсяг активів Ощадбанку зростає: з 346,5 млрд грн у 2023 році до 512,3 млрд грн у 2025 році.

Таким чином, аналіз демонструє збереження стабільно високого рівня орієнтації Ощадбанку на кредитну діяльність у порівнянні із системою в цілому. Це підтверджує його важливу роль у фінансуванні економіки. Одночасно поступове зниження питомої ваги кредитного портфеля в загальних активах

банку свідчить про прагнення до зміцнення фінансової стійкості, зниження ризиків активних операцій і створення більш збалансованої структури активів.

Особливу увагу слід приділити ролі державних банків у забезпеченні стабільності фінансової системи України. Вони продовжують відігравати ключову роль у структурі кредитування, виступаючи вагомим фактором підтримки економічної стійкості країни.

Таблиця 3.3

Частка державних банків у кредитуванні банківської системи України

Показник	2023	2024	2025
Кредитний портфель державних банків, тис. грн	355 507 987	417 012 212	518 884 536
Загальний кредитний портфель системи, тис. грн	686 634 578	823 991 360	1 080 069 138
Частка державних банків, %	51,79	50,60	48,05

Джерело: складено автором на основі [30]

Аналіз показує, що державні банки залишаються основним чинником на кредитному ринку України, хоча їхня частка демонструє тенденцію до поступового зменшення. У 2023 році державні банки контролювали 51,8% кредитного ринку, що забезпечувало їхню домінуючу позицію над більш ніж половиною сегменту.

У наступні періоди цей показник поступово знижується до 50,6% у 2024 році та до 48,1% у 2025 році, що засвідчує зростаючу значущість приватних банків та ослаблення монополізації ринку державними фінансовими установами. Тим не менш, навіть у 2025 році державні банки продовжують відігравати системоутворюючу роль на ринку кредитування, гарантуючи стабільність функціонування кредитної системи, особливо за умов кризових явищ.

Підсумовуючи результати аналізу, можна зазначити, що АТ «Ощадбанк» традиційно утримує істотну частку в структурі кредитного портфеля банківської системи України. У 2023 році ця фінансова установа сформувала приблизно

чверть усіх кредитів державного сектору, відіграючи ключову роль у підтримці стратегічно важливих галузей економіки та забезпеченні державних програм фінансування.

Разом із тим загальна динаміка розвитку кредитного ринку України свідчить про поступову диверсифікацію структури кредитування, підвищення ролі приватних банків і скорочення концентрації кредитів у державному сегменті. Це сприяє створенню більш конкурентного середовища та підвищенню загальної ефективності функціонування банківської системи.

Отже, незважаючи на те, що АТ «Ощадбанк» зберігає визначне значення для кредитного ринку України, його позиція зазнає поступових змін у контексті трансформації структури банківського сектору та активізації конкурентної боротьби.

3.2. Шляхи вдосконалення формування кредитного портфеля банку в сучасних умовах

У нинішніх умовах функціонування банківського сектору України, позначених значною макроекономічною нестабільністю, воєнними ризиками, валютними коливаннями та змінами в регуляторному середовищі, питання оптимізації процесу формування кредитного портфеля стає надзвичайно важливим. Для АТ «Ощадбанк», який є одним із системно значущих банків країни, ключовим завданням залишається не лише збільшення обсягів кредитування, але й підвищення якості активів, мінімізація ризиків і забезпечення стабільності прибутковості.

Одним із основних напрямів вдосконалення управління портфелем кредитних вкладень вбачають його подальшу диверсифікацію. Поточний аналіз свідчить про позитивну тенденцію зниження валютної концентрації: частка кредитів у національній валюті вже перевищує 80%, тоді як обсяги кредитів у іноземній валюті значно скоротилися (еквівалент в USD становить 7,10 млрд грн, а в EUR – 0,84 млрд грн). Однак задля подальшого зниження ризиків важливо

розширити диверсифікацію портфеля, зменшуючи залежність від окремих галузей економіки, особливо корпоративного сегмента, який нині складає близько 88% загального обсягу портфеля і створює залежність від великого бізнесу. Активніше фінансування малого та середнього підприємництва сприятиме зниженню системних ризиків і забезпечить більшу стійкість портфеля до економічних потрясінь.

Додатковим ключовим напрямом є оновлення підходів до оцінки кредитоспроможності клієнтів банку. У сучасних реаліях традиційні скорингові методи вже не завжди можуть точно відображати рівень ризику. Отже, необхідним кроком є впровадження більш досконалих методів аналізу, які спираються на використання масивів даних (Big Data), поведінкової аналітики та автоматизованих скорингових систем. Такі інноваційні інструменти дозволять ефективніше прогнозувати ризик дефолту та зменшити обсяг проблемної заборгованості, що наразі становить 11,3%, але все ще не досяг рівня комфортної для стабільності банківської системи.

В умовах сучасного функціонування банківської системи України, яка відзначається значним рівнем макроекономічної нестабільності, воєнними ризиками, валютними коливаннями та трансформацією регуляторного середовища, питання оптимізації процесів формування кредитного портфеля набуває особливої науково-практичної значущості. Для акціонерного товариства «Ощадбанк», що належить до категорії системно важливих фінансових інститутів країни, першочерговим завданням стає не лише збільшення обсягів кредитування, але й забезпечення високої якості сформованих активів, мінімізація ризиків та гарантування сталого рівня доходності.

Одним із ключових напрямів розробки стратегії вдосконалення кредитного портфеля виступає його подальша диверсифікація. Попередні аналітичні дослідження свідчать про позитивну динаміку у цьому напрямі: зокрема, частка кредитів у національній валюті перевищила 80%, тоді як обсяг кредитування в іноземній валюті суттєво зменшився (у доларах США – до 7,10 млрд гривень в еквіваленті, у євро – до 0,84 млрд гривень). Однак для подальшого зниження

фінансових ризиків залишається актуальною задача скорочення концентрації кредитних ресурсів у певних секторах економіки. На даний момент корпоративний сегмент формує близько 88% загального обсягу портфеля, що створює його структурну залежність від діяльності великого бізнесу. Розширення кредитування малих і середніх підприємств вбачається дієвим інструментом для зменшення системних ризиків і підвищення стійкості банківського портфеля до кризових потрясінь.

Другим важливим аспектом оптимізації є модернізація системи оцінки кредитоспроможності позичальників. В умовах сучасного економічного клімату традиційні методи скорингового аналізу виявляються недостатньо ефективними для адекватної оцінки рівня ризику. Тому виникає об'єктивна необхідність впровадження поглиблених моделей аналізу, які ґрунтуються на використанні технологій Big Data, поведінкової аналітики та автоматизованих скорингових платформ. Цей підхід дозволить банку підвищити точність прогнозування ймовірності дефолту, а також знизити рівень проблемної заборгованості, яка, незважаючи на певне поліпшення (досягнення рівня 11,3%), все ще має вагомий вплив на стабільність банківської системи.

Третім напрямом вдосконалення систем управління у банківській сфері є підвищення ефективності управління кредитними ризиками шляхом впровадження системи раннього попередження (Early Warning System). З огляду на те, що кредитний портфель охоплює ризики різної природи, зокрема кредитні, валютні та процентні, особливо важливим стає своєчасне виявлення ознак погіршення фінансового стану позичальників. Наприклад, навіть мінімальне ослаблення платіжної дисципліни або скорочення грошових потоків підприємств повинні автоматично активувати механізми перегляду умов кредитування. Такий підхід дасть змогу зменшити частку потенційно проблемних кредитів і запобігти їхньому переходу до категорії непрацюючих активів.

Окремо заслуговує на увагу питання оптимізації структури резервів на покриття кредитних ризиків. Статистичні дані свідчать, що обсяг резервів банку зріс до 742,3 млн грн, що є наслідком обережнішого підходу до оцінювання

якості активів. Однак надмірний рівень резервування може негативно впливати на прибутковість банку, тому важливо знайти збалансоване співвідношення між захистом від ризиків та раціональним використанням капіталу. У цьому контексті необхідно надалі вдосконалювати методику формування резервів за моделлю очікуваних кредитних збитків (ECL), що узгоджується з вимогами міжнародних стандартів фінансової звітності МСФЗ 9.

Ще одним ключовим стратегічним напрямом є цифровізація процесів кредитування. Інтеграція сучасних фінансових технологій дає змогу автоматизувати процеси ухвалення рішень, мінімізувати вплив людського фактора та скоротити час обробки заявок. Це набуває особливого значення в умовах зростаючої конкуренції на банківському ринку, де швидкість і якість прийнятих рішень є основними перевагами. Впровадження цифрових платформ для процесу кредитування також підвищить прозорість операцій і зменшить операційні ризики.

Важливим завданням також є впровадження системи моніторингу кредитного портфеля в режимі реального часу. Перехід від періодичного аналізу до безперервного спостереження допоможе банку своєчасно реагувати на зміни у фінансовому стані позичальників та оновлення макроекономічної ситуації. Це набуває особливої ваги в умовах високої економічної нестабільності, коли навіть короткотермінові потрясіння можуть значно впливати на платоспроможність клієнтів.

Тому вдосконалення управління кредитним портфелем АТ «Ощадбанк» має здійснюватися у всебічному напрямі, що включає диверсифікацію активів, покращення процедур оцінки позичальників, підвищення ефективності ризик-менеджменту, удосконалення процесу резервування та активне впровадження цифрових технологій у кредитний цикл. Запровадження цих заходів сприятиме зміцненню фінансової стабільності банку, зниженню рівня кредитних ризиків і забезпеченню стійкого зростання прибутковості навіть за умов мінливої економічної ситуації.

ВИСНОВКИ

Кредитний портфель банку охоплює всю сукупність кредитних операцій банку, структурованих за строками, категоріями позичальників, рівнем ризику та іншими показниками, котрі визначаються кредитною політикою банківської установи.

Кредитний портфель не лише є джерелом доходів банку, а й відіграє ключову роль у забезпеченні ліквідності та управлінні банківськими ризиками.

Сучасне розуміння кредитного портфеля виходить за межі звичайного набору кредитів. Сьогодні кредитний портфель сприймається як складна система фінансових взаємозв'язків, що потребує постійного моніторингу, диверсифікації та ефективних методів ризик-менеджменту.

Принципи формування кредитного портфеля включають: диверсифікація, прибутковість, ліквідність, надійність та збалансованість. Дотримання цих принципів є запорукою фінансової стійкості банківської установи.

В період 2023–2025 років АТ «Ощадбанк» демонстрував позитивну тенденцію в розвитку кредитної діяльності. Зокрема, обсяг кредитного портфеля зріс з орієнтовних 83,2 млрд грн до 128,2 млрд грн, що свідчить про активізацію процесів кредитування та розширення спектра банківських операцій.

Одночасно якісні характеристики кредитного портфеля також зазнали позитивних змін. Зниження частки непрацюючих кредитів (NPL) з 17,6% до 11,3% свідчить про підвищення ефективності менеджменту в управлінні кредитними ризиками, а також про запровадження більш ретельного підходу до оцінки позичальників. Варто відзначити й зменшення валютних ризиків: обсяг кредитів в доларах США скоротився з 19,98 млрд грн до 7,10 млрд грн, тоді як у євро – з 5,28 млрд грн до 0,84 млрд грн. Ця тенденція сигналізує про поступовий перехід банку до більш консервативної моделі кредитування, орієнтованої на національну валюту.

Результати структурного аналізу свідчать про домінування корпоративного сегмента, частка якого перевищує 88%, хоча частка фізичних осіб демонструє тенденцію до зростання, досягаючи 11,9%. Крім того, аналіз строкової структури портфеля виявив значну частку середньострокових кредитів, що забезпечує його відносну збалансованість. Загалом кредитна політика банку характеризується підвищеним рівнем обачності, що є логічною відповіддю на високу ступінь воєнних та економічних ризиків у досліджуваній період.

Аналіз системи управління кредитними ризиками підтвердив ефективне застосування банком інструментів резервування, моніторингу та диверсифікації. Сформовані резерви зросли до 742,3 млн грн, що свідчить про адаптацію кредитної установи до актуальних стандартів обліку очікуваних кредитних збитків, визначених МСФЗ 9. Однак таке зростання водночас впливає на рівень прибутковості банку, що висуває на перший план необхідність подальшої оптимізації управління ризиками.

Кредитний портфель АТ «Ощадбанк» загалом демонструє позитивну динаміку, поступове підвищення його якості та зниження рівня ризику. Разом із цим, у сучасних умовах воєнної економіки і суттєвої макрофінансової нестабільності банк повинен продовжувати оптимізувати систему управління кредитними ризиками і структуру свого портфеля.

Ключовими напрямками підвищення ефективності формування кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у сучасних економічних умовах є:

- посилення диверсифікації кредитних вкладень;
- зниження концентрації ризиків у корпоративному сегменті;
- стимулювання розвитку кредитування малого і середнього бізнесу.

Реалізація цих заходів сприятиме зменшенню системних ризиків і збільшенню стійкості кредитного портфеля до макроекономічних коливань.

Особливого значення у процесі вдосконалення управління кредитними ризиками надається підвищенню якості оцінки кредитоспроможності позичальників. Це може бути досягнуто через активне впровадження сучасних

цифрових технологій, скорингових моделей і методів аналізу великих масивів даних. Такий підхід дозволить не лише суттєво покращити точність прогнозування ймовірності дефолту, але й знизити частку проблемної заборгованості в кредитному портфелі банку.

Важливим є розбудова системи раннього виявлення кредитних ризиків, що дозволяє швидко реагувати на погіршення фінансового стану позичальників і запобігати утворенню проблемних кредитів, необхідність вдосконалення механізмів резервування, цифровізації кредитних операцій та впровадження безперервного моніторингу кредитного портфеля.

Таким чином, ефективне формування та управління кредитним портфелем виступає ключовим чинником забезпечення фінансової стійкості банку, його прибутковості та здатності конкурувати на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коваленко В. В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: монографія. Одеса : ОНЕУ, 2017. – 324 с.
2. Мішкін Ф. С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. К.: Практика, 2019 (або іноземне видання Pearson, 2018).
3. Сондерс А., Корнетт М. Управління фінансовими установами: підхід до управління ризиками. McGraw-Hill Education, 2018. (Сондерс Е., Корнетт М. М. Менеджмент фінансових установ).
4. Дзюблюк О. В. Гроші та кредит: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2021. 640 с.
5. Слав'юк Р. В. Фінанси підприємств: підручник. К.: Знання, 2018. 550 с.
6. Козьменко О. В. Стратегічний моніторинг діяльності банківських установ: монографія. Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2015. 232 с.
7. Шемет Т. С. Банківські операції: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2021. 512 с.
8. Луців Б. Л. Гроші та кредит: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2022. 580 с.
9. Джонс Г. Фінансові установи та ринки. Oxford University Press, 2022. (Джоунс Г. Фінансові інститути та ринки).
10. Грубляк О. М. Олексин А.Г. Зелені облігації як інструмент залучення інвестицій в екологічні проєкти. Галицький економічний вісник. 2024. Том 91. № 6. С. 95–101. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.06.095
11. Шорманн, М. Управління ризиками в сучасній банківській справі: нові виклики. Berlin: Springer Business, 2022.
12. Примостка Л. О. Управління ризиками банків: монографія. К.: КНЕУ, 2020. – 320 с.

13. Семенюк Ю. Грубляк О., Швець М. Державна підтримка міжнародного кредитування корпоративного сектору економіки в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2024. № 3 (39). С. 371–383. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-371-383](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-371-383)
14. Халл Джон К. Управління ризиками та фінансові установи. 5-те видання. Wiley, 2018 (оновлено 2023).
15. Роуз П.С. Банківський менеджмент та фінансові послуги. McGraw-Hill Education, 2015.
16. Васюренко О. В. Банківський менеджмент: підручник. К.: Знання, 2016. 480 с.
17. Гітман, Л.Дж., Цуттер, К.Дж. Принципи управлінських фінансів. – 15-те видання. Pearson, 2019.
18. Раєвська Т. С. Стратегічне управління кредитним портфелем банку: монографія. –Одеса: ОНЕУ, 2019. – 204 с.
19. Popelo O., Shaposhnykov K., Popelo O., Hrubliak O., Malysh V., Lysenko Z. The Influence of Digitalization on the Innovative Strategy of the Industrial Enterprises Development in the Context of Ensuring Economic Security. International Information and Engineering Technology Association (IIETA). 2023. P. 39-49. URL: <https://doi.org/10.18280/ijssse.130105>
20. Ешбі К. Стратегічне управління ризиками в банківській справі. – Лондон: Palgrave Macmillan, 2021.
21. Азаренкова Г. М. Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник. – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017.
22. Hrubliak O. The impact of the monetary policy transmission mechanism on the tax base of the consolidated budget of Ukraine. Financial and Credit Systems: Prospects for Development. No1(20) 2026. P. 23-36 URL: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2026-1-02>
23. ДеЯнг, Р. Сучасна банківська справа та управління ризиками. – Chicago: University Press, 2019.

24. Шпак А. В. Моніторинг банківських ризиків в умовах фінансової нестабільності: монографія. – Одеса: ОНЕУ, 2021. – 218 с.
25. Шалигіна І. Кредитний портфель українських банків під час війни: ефективне формування та мінімізація ризиків // Сталий розвиток економіки. 2024. № 2 (49). С. 186–194. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/959/918>
26. Діденко О. М. Банківське регулювання та погляд: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2017. 320 с.
27. Карчева Г. Т. Фінансова стійкість банківської системи: методологія та практика: монографія. К.: УБС НБУ, 2018. 430 с.
28. Грубляк О. М. Монетарні чинники формування дохідності облігацій внутрішніх державних позик. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2026. Вип. 1. С. 136-146. URL: <https://doi.org/10.31767/nasoa.1-2026.12>
29. Ревера В. В. Управління проблемними кредитами в банках України: монографія. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. – 190 с.
30. Касумані, А. Банківський нагляд та цифрова трансформація. Лондон: Palgrave Macmillan, 2021.
31. Hrubliak O., Popelo O., Shaposhnykov K., Zhavoronok A., Ostrovska N., Krylov D. Digital currency of the central banks: trends of the euro area and prospects of the use within the implementation of the european green deal. Journal of Theoretical and Applied Information Technology. 2024. № 102(7) С. 2954–29607. URL: <https://www.researchgate.net/publication/379829496>.
32. Міщенко С. В. Сучасні тенденції розвитку банківської системи: монографія. К.: УБС, 2018. – 450 с.
33. Консолідована фінансова звітність за 2023 рік згідно з МСФЗ та Консолідований звіт керівництва за 2023 рік. URL: https://www.oschadbank.ua/uploads/3/18468-obu_2023_eng_conso_fs.pdf

34. Консолідована фінансова звітність за 2024 рік згідно з МСФЗ та Консолідований звіт керівництва за 2024 рік. URL: https://www.oschadbank.ua/uploads/5/25878-oschadbank_2024_conso_fs_eng.pdf

35. Консолідована фінансова звітність за 2024 рік згідно з МСФЗ та Консолідований звіт керівництва за 2024 рік. URL: https://www.oschadbank.ua/uploads/6/32387-oschadbank_2025_conso_fs_eng.pdf

36. Згруповані балансові залишки (у розрізі банків). URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Aggregation_new.zip

37. Кредитування в Україні – 2025: поступове відновлення та значний потенціал. URL: <https://finpuls.com/ua/kredytuvannia-v-ukrayini-2025-postupove-vidnovlennia-ta-znachnyi.html>

38. Гладких Д. Кредитний портфель банківської системи України в умовах воєнного стану. Банківська справа. 2024. № 2. С. 45–58. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams/02035f3e-e165-4fd1-bb75-907d24217712/download>

39. Гетманенко О. Сучасний стан показників української банківської системи. Економіка та суспільство. 2023. № 53. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/6116/6058>

40. Остапець О. Державне регулювання та зміна пріоритетів кредитування фізичних осіб у портфелях банків України (2022–2025 рр.). Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій. 2025. № 1 (17). С. 12–21. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/download/483/375/>

41. Барило О. Особливості формування та управління якістю кредитного портфеля комерційного банку в сучасних умовах. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2024. № 3 (39). С. 353–370. URL: <https://elar.khmnmu.edu.ua/bitstreams/028871fd-5dc1-4328-9d4c-556b7eec564c/download>

42. Нагорний П. Д., Смаль В. В. Вплив структури кредитного портфеля на ефективність кредитної діяльності банку. Трансформаційна економіка. 2024.

№ 1 (06). C. 43–47.

URL: <https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/download/85/83>

АНОТАЦІЯ

Квасняк С.Л. Формування кредитного портфеля банку в сучасних умовах. Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича. Чернівці. 2026. 50 с.

У першому розділі розкрито теоретичні основи формування кредитного портфеля банку, зокрема визначено його економічну сутність, значення для банківської діяльності, а також принципи формування та особливості управління кредитними ризиками. У другому розділі здійснено аналіз кредитної діяльності АТ «Ощадбанк», досліджено структуру та особливості формування його кредитного портфеля, а також проведено оцінку позичальників і підходів до управління кредитними ризиками в банку в сучасних умовах. У третьому розділі обґрунтовано роль кредитного портфеля АТ «Ощадбанк» у банківській системі України та запропоновано основні напрями вдосконалення формування та управління кредитним портфелем банку з урахуванням сучасних економічних викликів.

Ключові слова: кредитний портфель, банк, АТ «Ощадбанк», кредитна діяльність, кредитний ризик, позичальники, управління ризиками, банківська система, фінансова стійкість, кредитування.

SUMMARY

Kvasniak S.L. Formation of a bank's credit portfolio in modern conditions. Manuscript.

Qualification work for obtaining the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 072 "Finance, banking and insurance". Chernivtsi National University named after Yuri Fedkovych. Chernivtsi. 2026. 50 p.

The first section reveals the theoretical foundations of the formation of a bank's credit portfolio, in particular, its economic essence, significance for banking activities, as well as the principles of formation and features of credit risk management are determined. The second section analyzes the credit activity of JSC "Oschadbank", examines the structure and features of its credit portfolio formation, and also evaluates borrowers and approaches to credit risk management in the bank in modern conditions. The third section substantiates the role of the loan portfolio of JSC "Oschadbank" in the banking system of Ukraine and proposes the main directions for improving the formation and management of the bank's loan portfolio, taking into account modern economic challenges.

Keywords: loan portfolio, bank, JSC "Oschadbank", credit activity, credit risk, borrowers, risk management, banking system, financial stability, lending

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання чужих ідей, результатів і текстів наукових досліджень мають посилання на відповідне джерело.

_____ Квасняк С.Л.